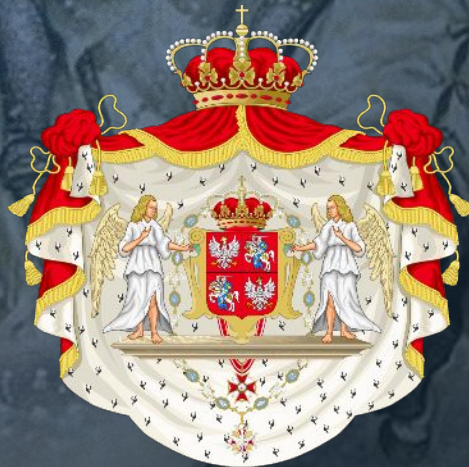

WOJNA POLSKO-KRZYŻACKA

Początki konfliktu, najważniejsze bitwy, taktyki oraz skutki

POCZĄTKI ZAKONU NA ZIEMIACH POLSKICH

Ekspansję terenów Krzyżacy rozpoczęli w **1226 roku**, kiedy to **Konrad Mazowiecki** sprowadził ich na ziemię chełmińską.

Zakon Krzyżacki podbił w 1309 roku zbrojnie Pomorze Gdańskie co stało się przyczyną konfliktu z Polską, którego nie chcieli zwrócić mimo korzystnego dla Polski wyroku sądu papieskiego w Inowrocławiu z 1321 roku.

Następnie Krzyżacy podbili Ziemię Dobrzyńską, Kujawy i najeżdżali Wielkopolskę sprzymierzając się z wrogiem Polsce władcą Czech Janem Luksemburskim.

W ten sposób rozpoczęła się **pierwsza wojna polsko-krzyżacka** trwająca **od 1327 i zakończona pokojem kaliskim w 1332**. Na mocy zawartego pokoju Królestwo Polskie odzyskało Kujawy i ziemię dobrzyńską, natomiast Krzyżacy uzyskali prawo do Pomorza Gdańskiego, ziemi chełmińskiej oraz michałowskiej.

Podboje zakonu Krzyżackiego

WIELKA WOJNA Z KRZYŻAKAMI - PRZYCZYNY

Głównymi przyczynami wybuchu Wielkiej wojny z Krzyżakami, która trwała od 1409 do 1411 były:

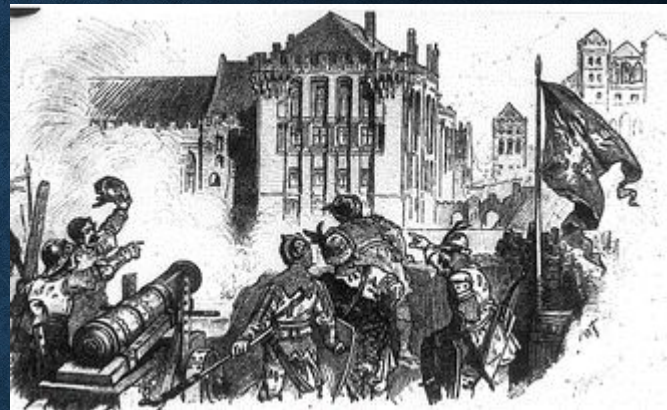
- Najazdy rycerzy zakonnych na ziemię Wielkiego Księstwa Litewskiego, mimo przyjęcia przez nie chrztu oraz przejęcie leżącej nad Bałtykiem Żmudzi, która rozdzielała ich posiadłości.
- Wybuch powstania ludności na Żmudzi przeciwko Krzyżakom, poparte przez wielkiego księcia litewskiego Witolda. Była to bezpośrednia przyczyna wybuchu wojny.
- Wykupienie Nowej Marchii przez Krzyżaków – 1402 r. oraz konflikt o pograniczne Drezdenko – lennik przeszedł na stronę krzyżacką.
- Objęcie godności wielkiego mistrza zakonu przez Ulryka von Jungingena, zwolennika ostrej polityki wobec Polski.

Ulryk von Jungingen

WIELKA WOJNA Z KRZYŻAKAMI - PRZEBIEG

- Działania zbrojne w 1409 roku:
 - zajęcie przez Krzyżaków ziemi dobrzyńskiej i Bydgoszczy
 - odzyskanie przez Polskę Bydgoszczy
 - opanowanie przez Litwinów Żmudzi
- Bitwa pod Grunwaldem – 15 lipca 1410 r.
 - zwycięstwo wojsk polsko-litewskich
 - śmierć na polu bitwy wielkiego mistrza Ulricha von Jungingena – nowym mistrzem Henryk von Plauen
- Nieudane oblężenie Malborka przez wojska polskie
 - trwało od 25 lipca do 19 września 1410 roku
 - brak machin oblężniczych, zamek posiadał zapasy na ponad 2 lata obrony
- Bitwa pod Bardiowem -1410
 - pokonanie wojsk Zygmunta Luksemburskiego idących z pomocą dla Krzyżaków
- Bitwa pod Koronowem
 - stoczona 10 października 1410 - zwycięska dla Polski
 - pokonanie nadciągających z Rzeszy oddziałów idących na pomoc zakonowi

Oblężenie Malborka

BITWA POD GRUNWALDEM

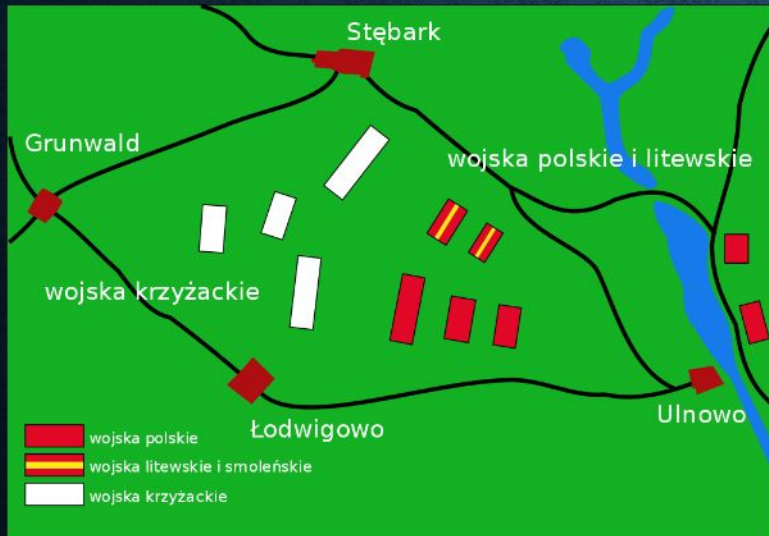
Bitwa rozpoczęła się 15 lipca 1410 roku około godz. 9:00. Długie wyczekiwanie w pełnym słońcu sprowokowało wielkiego mistrza do wysłania emisariuszy z prowokacyjnym podarunkiem: **dwoma nagimi mieczami**. Niedługo potem całe wojsko królewskie zaśpiewało donośnym głosem ojczystą pieśń **Bogurodnicę**, a potem wznosząc kopie rzuciło się do walki.

„Wielki mistrz pruski Ulryk posyła tobie i twojemu bratu... dwa miecze, ku pomocy, byś z nim i z jego wojskiem mniej się ociągał i odważniej, niż to okazujesz, walczył, a także żebyś dalej się nie cował i, pozostając w lasach i gajach, nie odwlekał walki” – Jan Długosz

BITWA POD GRUNWALDEM - PRZEBIEG

W przebiegu bitwy można wyróżnić pięć faz, pierwsza z nich nastąpiła gdy:

- Lekka jazda litewska i tatarska uderzyła na artylerię i piechotę krzyżacką. Artyleria zakonu zdołała oddać dwie salwy i nie wzięła udziału w dalszej części bitwy.

BITWA POD GRUNWALDEM - PRZEBIEG

Faza druga:

- Atak jazdy krzyżackiej na prawe i lewe skrzydło armii polsko-litewskiej i zderzeniem się ciężkiej jazdy obu stron. Powstały dwa ośrodki walki: prawe skrzydło wojsk litewsko-rusko-tatarskich przeciwko Krzyżakom i lewe skrzydło wojsk polskich i zaciężnych przeciw krzyżackim siłom głównym.

BITWA POD GRUNWALDEM - PRZEBIEG

Faza trzecia:

- Jazda krzyżacka odepchnęła w zażartej walce wojska litewskie w kierunku lasu i w efekcie nastąpiło załamanie się skrzydła litewskiego. Ta tzw. ucieczka Litwinów związała w pościgu poważne siły zakonne. Oddziały te wróciły na główne pole bitwy, przekonane o zwycięstwie zakonu. W tej fazie bitwy Krzyżacy nieomal zdobyli wielką chorągiew królestwa i zaczęli nawet śpiewać pieśń zwycięstwa („Chrystus zmartwychwstał”, niem. Christ ist erstanden).

BITWA POD GRUNWALDEM - PRZEBIEG

Faza czwarta i piąta:

- Atak odwodu 16 chorągwi wielkiego mistrza oraz walka w centrum i na lewym skrzydle polskim. Z kolei atak odwodów polskiej jazdy rozerwał zasadniczy korpus sił krzyżackich oraz umożliwił przeprowadzenie decydującego ataku odwodów lekkiej jazdy ukrytej w zaroślach. Nastąpiło okrążenie i klęska wojsk krzyżackich.
- Zdobycie taborów i obozu krzyżackiego oraz bój pościgowy z uciekającymi wojskami krzyżackimi.

BITWA POD GRUNWALDEM

Była to jedna z największych bitew w historii Średniowiecznej Europy. Zakończyła się zwycięstwem wojsk polsko-litewskich.

STRONY KONFLIKTU	
Państwo krzyżackie	Korona Królestwa Polskiego
Rycerze goście Zakonu z całej Europy (głównie z Czech, z wielu księstw śląskich, z Pomorza Zachodniego oraz innych państewek Rzeszy)	Wielkie Księstwo Litewskie
	lennicy
	najemnicy z Czech, Moraw i księstw śląskich
	uciekiniery ze Złotej Ordy

SIŁY	
Krzyżacy	Polska i Litwa
51 chorągwi	50 chorągwi polskich
21 tys. konnego rycerstwa	40 chorągwi litewskich
6 tys. pieszych i artylerzystów	29 tys. żołnierzy
STRATY	
8 tys. zabitych 14 tys. pojmanych	od 2 do 3 tys. zabitych

UZBROJENIE

Zakon Krzyżacki:

- główną siłę wojska krzyżackiego stanowiła jazda, dzielona na jednostki organizacyjne zwane kopiami. Przeciętnie liczyła ona trzech ludzi: rycerza-kopijnika (posługującego się 4-metrową kopią lub mieczem) oraz dwóch strzelców (strzelających z kusz).
- kopie tworzyły duże, liczące kilkaset żołnierzy, oddziały zwane chorągwiami.
- zakon posiadał również spory skład artylerii, m.in. 100 dział strzelające kulami kamiennymi i ołowianymi
- wozy taborowe przewoziły piechurów, a także służyły do obrony
- uzbrojona piechota

Polska i Litwa:

- na 4 konnych, jeden tylko był kopijnikiem (kopijnicy używali kopii i uniwersalnych, służących do zadawania cięć i kłucia, mieczy)
- Występowała zarówno jazda lekka oraz ciężka, strzelcy mieli zwykle do dyspozycji kusze i miecze
- piechota ciągnąca z taborami uzbrojona była w topory, łuki, tarcze

Rycerstwo polskie

WIELKA WOJNA Z KRZYŻAKAMI - SKUTKI

Wojna zakończyła się zwycięstwem Polski. Jej skutkami były:

- I pokój toruński podpisany 1 lutego 1411 roku w Toruniu:
 - odzyskanie ziemi dobrzyńskiej przez Polskę
 - przekazanie Żmudzi Litwie do czasu śmierci Władysława i Witolda
 - Krzyżacy zostali zobowiązani do wypłacenia Polsce odszkodowania
- Wzrost znaczenia Polski i Litwy w Europie
- Zatrzymanie ekspansji zakonu Krzyżackiego, zmniejszenie jego potęgi
- Rozbicie sojuszu Zygmunta Luksemburskiego z Krzyżakami na zjeździe w Lubowli – 1412 r.
 - usankcjonował Jagiełłę jako władcę chrześcijańskiego
 - przestawł obowiązywać okrążający Polskę sojusz krzyżacko-węgierski
 - Krzyżacy utracili potężnego sojusznika w walce z Polską

Pokój toruński

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

- Bibliografia:
 - Encyklopedia Powszechna – Dzieje Świata
 - Wikipedia. org
 - encyklopedia.warmia.mazury.pl
 - e-historia.com.pl
 - histmag.org

- Prezentacje wykonali:
 - Krystian Rokicki
 - Bartek Woś
 - Alan Zych